

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

BRNO 2004

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc., PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del Maschio
Na titulním listě:	Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
Tisk:	Bekros
Náklad:	400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

Obsah

STUDIE A KRÁTKÉ ČLÁNKY

Jiří A. Svoboda	NEANDERTÁLCI VERSUS ANATOMICKY MODERNÍ LIDÉ. K AKTU- ÁLNÍMU STAVU VÝZKUMU VE STŘEDNÍM PODUNAJÍ	13
	NEANDERTHALS VERSUS ANATOMICALLY MODERN HUMANS. ACTUAL STATE OF RESEARCH IN THE MIDDLE DANUBE REGION	
Miroslav Bárta, Vladimír Brůna, Viktor Černý, Jiří Musil, Jiří A. Svoboda, Miroslav Verner	REPORT ON THE SURVEY AND TRIAL EXCAVATIONS OF THE CZECH INSTITUTE OF EGYPTOLOGY, CARRIED IN THE AREA OF EL-HAYEZ, BAHARIA OASIS (2 ND SEASON, 6.3.-31. 3. 2004)	23
	ZPRÁVA O PRŮZKUMU A ZJIŠŤOVACÍM VÝZKUMU ČESKÉHO EGYPTOLOGIC- KÉHO ÚSTAVU V PROSTORU EL-HAYEZ, OÁZA BAHARÍJA (2. VÝZKUMNÁ SEZONA, 6.3.-31.3. 2004)	
Miroslav Chleborád, Robert Chleborád, Svatava Tlustá, Lubomír Šebela	„ŘÍMSKÉ“ SÍDLIŠTĚ U VICEMILIC „RÖMERZEITLICHE“ SIEDLUNG BEI VICEMILICE	29
Jan Jílek	JEHLICOVITÝ LÉKAŘSKÝ NÁSTROJ Z MUŠOVSKA V KONTEX- TU STŘEDNÍHO PODUNAJÍ	33
	EIN NADELARTIGES MEDIZINISCHES INSTRUMENT AUS DER REGION VON MUŠOV IM KONTEXT DES MITTELDONAU GEBIETES	
Petr Holub, Václav Kolařík, David Merta, Marek Peška, Dana Zapletalová, Antonín Zůbek	PŘEDBĚŽNÉ VÝSLEDKY ZÁCHRANNÝCH ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ V BRNĚ V ROCE 2003	39
	VORLÄUFIGE ERGEBNISSE ARCHÄOLOGISCHER RETTUNGSGRABUNGEN IN BRNO IM JAHR 2003	
Petr Hejhal, Petr Hrubý, Vítězslav Mráz	PŘEDBĚŽNÉ VÝSLEDKY ZÁCHRANNÝCH ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ V JIHLAVĚ V ROCE 2003	97
	VORLÄUFIGE ERGEBNISSE ARCHÄOLOGISCHER RETTUNGSGRABUNGEN IN IGLAU IM JAHR 2003	

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

PALEOLIT A MEZOLIT

MLADEČ (okr. Olomouc)	J. A. Svoboda, M. Nývltová Fišáková	109
PAVLOVICE U PŘEROVA (okr. Přerov)	Z. Nerudová, J. Homolka	109
POHOŘELICE (okr. Zlín)	P. Škrdla	112
PŘESTAVLKY (okr. Přerov)	Z. Schenk, Z. Schenková	114
SPYTIHNĚV (okr. Zlín)	P. Škrdla, M. Nývltová Fišáková	115
SUŠICE (okr. Přerov)	Z. Nerudová, J. Homolka	116
UH. HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradště, okr. Uh. Hradště)	P. Škrdla	116
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	117
ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, P. Žákovský	117

NEOLIT

BEDŘICHOVICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos, D. Parma	121
BRNO (k. ú. Bystřec, okr. Brno-město)	M. Kuča, J. Šlajсна, B. Šimral	121
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Přichystal	122
BRNO (k. ú. Žebětín, okr. Brno-město)	M. Kuča	122
BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradště)	M. Kuča, P. Škrdla	122
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	122
DALEŠICE (okr. Třebíč)	M. Vokáč, M. Kuča	123
HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	123
HNĚVOTÍN (okr. Olomouc)	A. Tajer	125
HODONICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	126
HORNÍ SUKOLOM (okr. Olomouc)	M. Kalábek	126
CHOLINA (okr. Olomouc)	M. Šmíd	126
CHUDČICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	126
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	M. Šmíd	126
KRUMSÍN (okr. Prostějov)	J. Hebr	127
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	M. Přichystal	127
LIPNÍK NAD BEČVOU (okr. Přerov)	A. Tajer	127
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	127
MEDLOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	128
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	128
MOSTKOVICE (okr. Prostějov)	P. Fojtík	128
OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)	J. Vrána	129
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	129
PROSTĚJOV (k. ú. Držovice, okr. Prostějov)	M. Šmíd	129
PŘÍBRAM (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, M. Vokáč, J. Kovář	129
RATIBOŘICE (okr. Třebíč)	M. Vokáč, P. Škrdla	130
SENTICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, K. Smíšek	130
SLATINKY (okr. Prostějov)	P. Moš	131
SLAVIČÍN (k. ú. Nevšová, okr. Zlín)	J. Ščuglík	131
TETČICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča	131
TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	132
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Z. Schenk	132
VELKÝ TÝNEC (k. ú. Vsisko, okr. Olomouc)	J. Vrána	132
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, J. Šlajсна	133
VYSOKÉ POPOVICE (okr. Brno-venkov)	M. Vokáč, M. Kuča, J. Kovář	133
ZAKŘANY (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, M. Vokáč, J. Kovář	133
ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)	J. Kohoutek	133
ZNOJMO (k. ú. Hradště, okr. Znojmo)	Z. Čižmář	134
ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)	M. Kuča, P. Žákovský	134

ENEOLIT

BRODEK U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	M. Šmíd	139
BŘEZINA (okr. Vyškov)	J. Hebr	139
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	139
DRNHOLEC (okr. Břeclav)	P. Kubín	140
HABROVANY (okr. Vyškov)	Z. Baarová	140
HAMRY (okr. Prostějov)	J. Hebr, P. Moš	140
HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	140
HNĚVOTÍN (okr. Olomouc)	A. Tajer	141
HODONICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	142
KUDLOVICE (okr. Uherské Hradště)	P. Škrdla	142
LULEČ (okr. Vyškov)	Z. Baarová	142
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	142
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	143
OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)	J. Vrána	144
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	M. Kalábek	145
PTÁČOV (okr. Třebíč)	M. Vokáč, A. Pelikán	145
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Prama	146
TRNÁVKA (okr. Přerov)	M. Kalábek	146

TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	146
ÚJEZD (okr. Olomouc)	J. Vrána	147
UNIČOV (okr. Olomouc)	M. Kalábek	147
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Z. Schenk	147
VELKÝ TÝNEC (k. ú. Vsisko, okr. Olomouc)	J. Vrána	148
VŘESOVICE (okr. Prostějov)	M. Šmíd	148

DOBA BRONZOVÁ

BAVORY (okr. Břeclav)	S. Stuchlík	153
BEDŘICHOVICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos, D. Parma	153
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Přichystal	154
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	S. Stuchlík, L. Šebela	155
BŘEZINA (okr. Vyškov)	J. Hebr	155
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	156
ČEKYNĚ (okr. Přerov)	V. Vránová	156
FRÝDEK-MÍSTEK (okr. Frýdek-Místek)	J. Juchelka	156
HABROVANY (okr. Vyškov)	Z. Baarová	157
HAMRY (okr. Prostějov)	J. Hebr, P. Moš	157
HODONICE (okr. Znojmo)	Z. Čížmář	157
HRADČANY (k. ú. Koberžice, okr. Prostějov)	M. Šmíd	158
NOVÉ HVĚZDLICE (okr. Vyškov)	D. Parma	158
OLBRAMOVICE (okr. Znojmo)	P. Kos	158
OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)	J. Vrána	160
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	160
PŘEROV (okr. Přerov)	Z. Schenk, Z. Schenková	160
ŘÍKOVICE (okr. Přerov)	A. Drechsler, Z. Schenk	160
SLATINKY (okr. Prostějov)	P. Moš	161
SLAVKOV U BRNA (okr. Vyškov)	D. Parma	161
SMRŽICE (okr. Prostějov)	J. Hebr	161
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Parma	161
TETČICE (okr. Brno-venkov)	T. Zeman, Z. Hájek	161
TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	161
VĚTEŘOV (okr. Hodonín)	M. Hložek	162
VĚŽKY (okr. Kroměříž)	Z. Schenk, M. Sedláčková	162
VÍTONICE (okr. Znojmo)	Z. Čížmář	162
VRBÁTKY (okr. Prostějov)	M. Šmíd	162
ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)	J. Kohoutek	163
ZNOJMO (k. ú. Hradště, okr. Znojmo)	Z. Čížmář	163

DOBA ŽELEZNÁ

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Přichystal	167
BUKOVANY (okr. Olomouc)	M. Kalábek	168
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	168
DOLNÍ DUBŇANY (okr. Znojmo)	M. Přichystal	168
HABROVANY (okr. Vyškov)	Z. Baarová	168
HAMRY (okr. Prostějov)	J. Hebr, P. Moš	169
HORNÍ SUKOLOM (okr. Olomouc)	M. Kalábek	169
HRADČANY (okr. Prostějov)	M. Šmíd	169
CHVALKOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	169
KLENTNICE (okr. Břeclav)	P. Kubín	169
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	M. Šmíd	169
KRUMSÍN (okr. Prostějov)	J. Hebr	170
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Podhoří, okr. Přerov)	M. Kalábek	170
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Podhoří, okr. Přerov)	A. Tajer	171
LUBNICE (okr. Znojmo)	Z. Čížmář	171
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Z. Čížmář	171
MEDLOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	171
MODRÁ (okr. Uherské Hradště)	M. Vaškových	172
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	173
OLBRAMOVICE (okr. Znojmo)	P. Kos	176

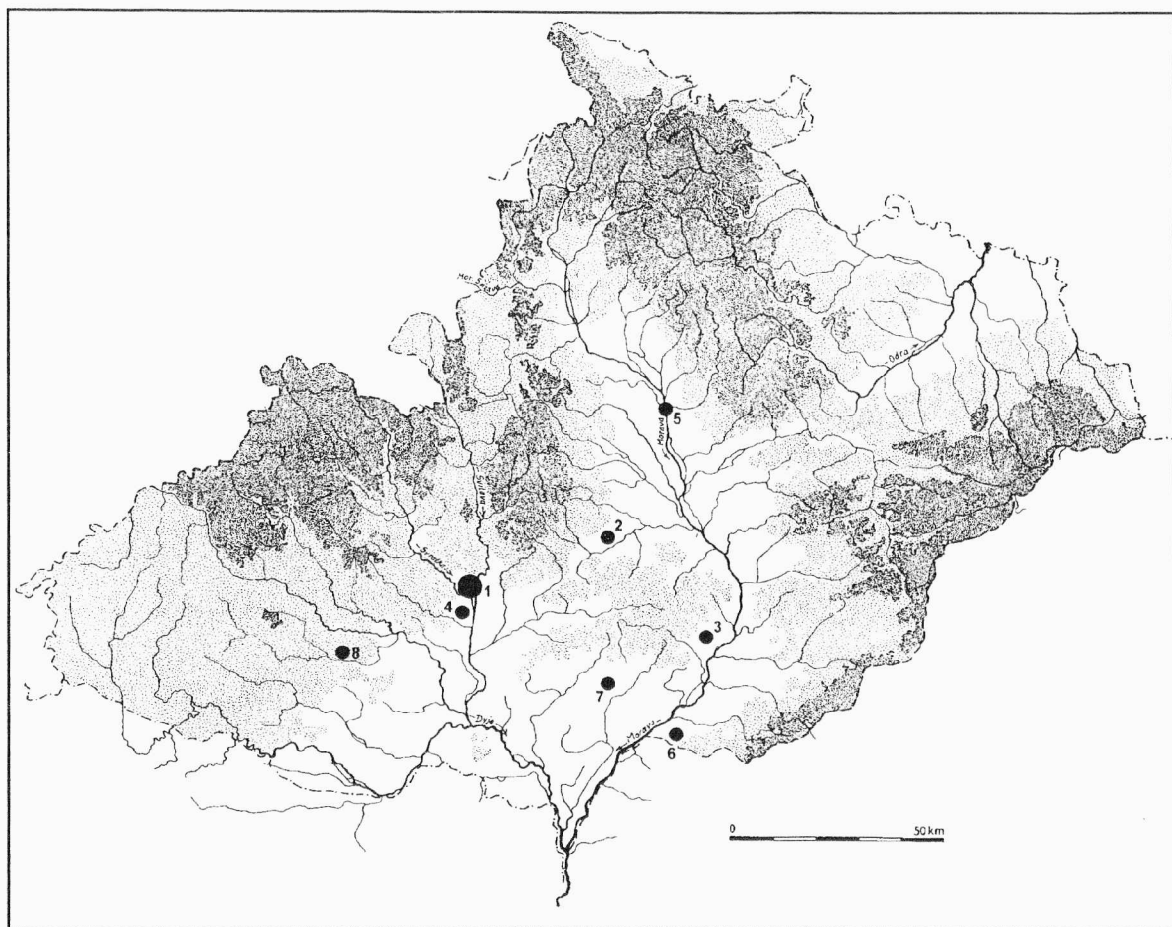
OLOMOUC (okr. Olomouc)	M. Kalábek	177
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	177
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	177
OTROKOVICE (okr. Zlín)	J. Kohoutek	178
RADVANICE (okr. Přerov)	A. Drechsler, Z. Schenk	178
ROKYTNICE (okr. Přerov)	M. Šmíd	179
SOBŮLKY (okr. Hodonín)	T. Zeman	179
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Parma	179
ŠAKVICE (okr. Břeclav)	P. Kubín	179
ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)	J. Kohoutek	180
ZNOJMO (k. ú. Hradčtě, okr. Znojmo)	Z. Čizmář	180
 DOBA ŘÍMSKÁ A STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ		
BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)	M. Přichystal	183
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město)	D. Parma	183
CHVALKOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	183
MODRÁ (okr. Uherské Hradčtě)	M. Vaškových	184
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	184
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Peška, F. Šrámek	185
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Parma	187
SVATOBŮRICE (k. ú. Místřín, okr. Hodonín)	M. Hložek, O. Šedo	187
TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	187
 STŘEDOVĚK A NOVOVĚK		
BLANSKO (okr. Blansko)	T. Zeman	191
BOCHOŘ (okr. Přerov)	A. Drechsler, Z. Schenk	191
BRTNICE (okr. Jihlava)	P. Hejhal	191
BUKOVANY (okr. Olomouc)	M. Kalábek	194
BUKOVANY (okr. Olomouc)	J. Vrána	195
ČEJČ (okr. Hodonín)	M. Mazuch, L. Poláček, J. Škojec	195
DOBRÁ VODA (okr. Žďár nad Sázavou)	M. Vokáč, P. Škrdla	196
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Z. Čizmář	196
DŘEVNOVICE (okr. Prostějov)	P. Fojtík	196
FRÝDEK-MÍSTEK (okr. Frýdek-Místek)	J. Juchelka	197
HAMRY (okr. Prostějov)	J. Hebr, P. Moš	197
HLÍNA (okr. Brno-venkov)	P. Holub	197
HNĚVOTÍN (okr. Olomouc)	A. Tajer	198
HOLASICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos, L. Melišová	198
HORNÍ MOŠTĚNICE (okr. Přerov)	Z. Schenk	199
HORNÍ SUKOLOM (okr. Olomouc)	M. Kalábek	199
HRADEC NAD MORAVICÍ (okr. Opava)	J. Juchelka	199
HRANICE (k. ú. Velká, okr. Přerov)	A. Tajer	200
CHVALKOVICE (okr. Vyškov)	D. Parma	200
JIHLAVA (okr. Jihlava)	D. Zimola	200
KARVINÁ (k. ú. Fryštát, okr. Karviná)	J. Juchelka	202
KUNOVICE (okr. Uherské Hradčtě)	M. Vaškových	202
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Podhoří, okr. Přerov)	A. Tajer	203
LIPNÍK NAD BEČVOU (okr. Přerov)	J. Vrána	203
LITOVEL (okr. Olomouc)	P. Šlězár, K. Faltýnek	204
LITOVEL (k. ú. Nasobůrky, okr. Olomouc)	K. Faltýnek	208
LITOVEL (okr. Olomouc)	P. Šlězár	208
LOBODICE (okr. Přerov)	V. Vránová	210
LUKOV (okr. Zlín)	J. Langová	210
MIKULČICE (okr. Hodonín)	M. Mazuch, L. Poláček	211
MIKULČICE (okr. Hodonín)	L. Poláček, R. Rutar	212
MIKULOV (okr. Břeclav)	P. Kubín	212
MILENOV (okr. Přerov)	A. Tajer	212
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	R. Procházka	213
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	213
MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)	Z. Čizmář	213

MYSLOČOVICE (okr. Zlín)	J. Kohoutek	214
NÁKLO (okr. Olomouc)	V. Vránová	215
NAPAJEDLA (okr. Zlín)	J. Kohoutek	215
OHROZIM (okr. Prostějov)	P. Moš	216
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	P. Večeřa	216
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	H. Dehnerová	216
OLOMOUC (okr. Olomouc)	J. Vrána	218
OLOMOUC (okr. Olomouc)	M. Kalábek	219
OLOMOUC (okr. Olomouc)	J. Bláha	219
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	R. Zatloukal	223
OLOMOUC (k. ú. Hejčín, okr. Olomouc)	J. Vrána	226
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	J. Vrána	226
OPAVA (okr. Opava)	M. Zezula	227
OPAVA (k. ú. Kateřinky, okr. Opava)	M. Zezula	229
OPAVA (okr. Opava)	M. Kiecoň	229
OPAVA (okr. Opava)	M. Kiecoň, M. Zezula	230
OPAVA (okr. Opava)	M. Kiecoň, T. Ott, M. Zezula	231
OSKAVA (okr. Šumperk)	Z. Schenk	232
OSLAVANY (okr. Brno-venkov)	P. Holub, V. Kolařík, D. Merta	232
OSTRAVA (k. ú. Hrabová, okr. Ostrava)	M. Zezula	233
OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava)	M. Zezula	234
OSTRAVA (okr. Ostrava)	M. Kiecoň	234
PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)	P. Kubín	235
PETRŮVKA (okr. Zlín)	J. Kohoutek	235
PODIVÍN (okr. Břeclav)	P. Holub	235
POHOŘELICE (okr. Břeclav)	P. Holub	236
POLNÁ (okr. Jihlava)	D. Zimola	237
PRAVLOV (Brno-venkov)	P. Holub	237
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	P. Moš	238
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	M. Šmíd	238
PŘÁSLAVICE (okr. Olomouc)	M. Kalábek	239
PŘEDKLÁŠTEŘÍ (okr. Brno-venkov)	M. Přichystal	239
PŘEROV (okr. Přerov)	Z. Schenk	240
PŘÍBRAM (okr. Brno-venkov)	J. Kovář, M. Vokáč, M. Kuča	240
RADUŇ (okr. Opava)	M. Kiecoň	240
ROKYTNÁ (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	240
RUDIMOV (okr. Zlín)	J. Kohoutek, J. Ščuglík	241
SLAVKOV U BRNA (okr. Vyškov)	D. Parma	241
SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)	D. Parma	242
ŠTERNBERK (k. ú. Šternberk, okr. Olomouc)	H. Dehnerová	242
TOPOLANY (okr. Olomouc)	M. Kalábek	243
TOPOLANY (okr. Vyškov)	D. Parma	244
TULEŠICE (okr. Znojmo)	M. Přichystal	244
VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)	P. Hrubý	244
VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)	P. Hejhal	245
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Z. Schenk	246
VELKÝ TÝNEC (k. ú. Vsisko, okr. Olomouc)	J. Vrána	246
VĚŽKY (okr. Kroměříž)	Z. Schenk, M. Sedláčková	246
VÍTKOV (okr. Opava)	M. Zezula	246
VYSOKÉ POPOVICE (okr. Brno-venkov)	M. Vokáč, M. Kuča, J. Kovář	247
VYŠKOV (okr. Vyškov)	Z. Baarová	247
ZAKŘANY (okr. Brno-venkov)	J. Kovář, M. Kuča, M. Vokáč	247
ZLATÉ HORY (okr. Jeseník)	J. Vrána	248
ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)	J. Kohoutek	248
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Z. Čižmář	249
ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)	P. Kos	251
ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)	P. Žákovský, M. Kuča	251
ŽIDLOCHOVICE (okr. Brno-venkov)	T. Zeman	252
ŽULOVÁ (okr. Jeseník)	J. Šlézar	252

ZPRÁVY O ČINNOSTI

J. Doležel	Aktivita Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v roce 2003	255
J. A. Svoboda, Ch. Neugebauer-Maresch, M. Králík, T. Einwögerer, V. Novotný	Technological and dermatoglyphic analysis of the earliest ceramics: Pavlov (South Moravia) and Krems (Lower Austria)	256

DOBA ŘÍMSKÁ A STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ

1 – Brno, 2 – Chvalkovice, 3 – Modrá, 4 – Modřice, 5 – Olomouc, 6 – Sudoměřice, 7 – Svatobořice, 8 – Tulešice

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)

Kšírova ulice. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsících červen až srpen roku 2003 byl proveden záchranný archeologický výzkum při výstavbě servisního střeška firmy Carrier Transicold Česká republika v jižní části katastrálního území Horních Heršpic (viz kap. Doba bronzová).

Nejmladší komponentu na lokalitě zastupuje několik řídce rozmístěných objektů, zejména zásobních jam, z přelomu starší a mladší doby římské. Pouze poblíž severovýchodního okraje zkoumané plochy se podařilo odkrýt zbytek charakteristické částečně zahloubené chaty obdélníkového půdorysu.

Uvedené objekty z doby římské představují patrně severovýchodní okraj rozsáhlého sídelního areálu, jehož existence v okolí jižního úseku Kšírovy ulice byla dosud pouze nepřímo doložena ojedinělými zlomky keramických nádob (Čižmářová – Geislerová 1990, 89; Geisler 2002).

Michal Přichystal, ÚAPP Brno

Literatura

Čižmářová, J. – Geislerová, K. 1990: Záchranný výzkum v Brně-Horních Heršpicích (okr. Brno-město), Přehled výzkumů 1987, 89-90.

Geisler, M. 2002: Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město), Přehled výzkumů 43, 235.

Resumé

Brno (Kataster Horní Heršpice, Bez. Brno-město), Kšírova Str. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

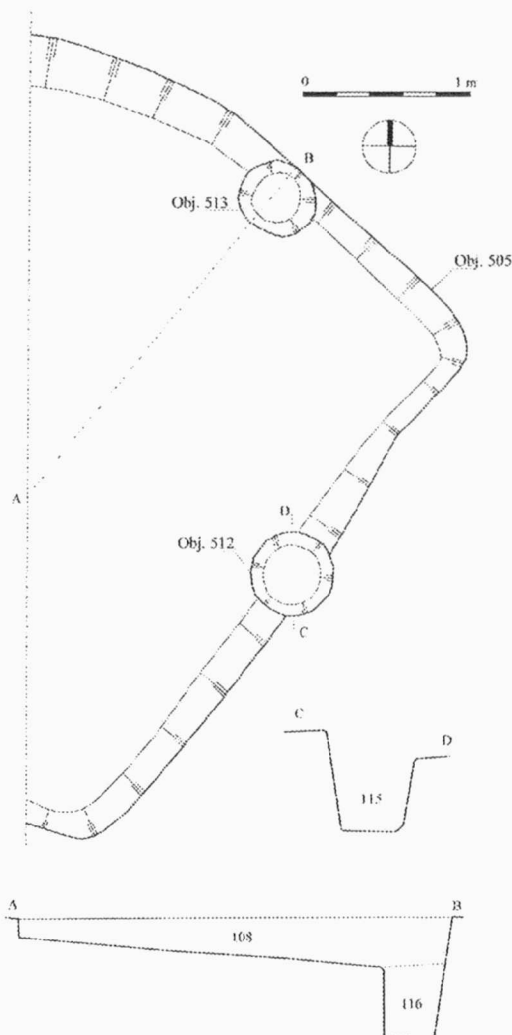
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město)

„V Černých“. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum proběhl v katastrálním území městské části Brno-Ivanovice při budování infrastruktury pro novou ulici rodinných domků. Lokalita se nachází jihovýchodně od intravilánu obce, na mírném jižním svahu v prostoru mezi ulicemi Přijezdová a Černohorská, ve vzdálenosti přibližně 100 až 200 m od toku dnes kanalizovaného drobného bezejmenného potoka. Pod ornici byla po skrývce zachycena nepříliš mocná vrstva spraše, pod níž vystupovaly vápnité jíly. V jižní části výkop prošel místy až přes 3 m mocnými náplavami.

Ve skryté ploše se podařilo zachytit celkem 25 zahloubených objektů, z nichž 16 je prokazatelně antropogenního původu, u zbývajících připadá v úvahu spíše původ geologický (liniové útvary K 519, 522 až 525). Je možné konstatovat, že zjištěné objekty představují pozůstatky silně rozptýleného sídliště ze závěru doby římské a z počátku období stěhování národů. Nejvýraznějším objektem byla zahloubená pravoúhlá chata K 505, z jejíž výplně pocházejí mj. dobře datovatelné zlomky importované provinciální keramiky. Další rozšíření poznatků lze očekávat od navazujícího průzkumu jednotlivých stavebních parcel rodinných domů.

David Parma, ÚAPP Brno

Obr. 1. Brno (k. ú. Ivanovice). Odkrýtá část chaty z pozdní doby římské.

Brno (Kat. Ivanovice). Abgedeckter Teil der Hütte von der Spät Römerzeit.

Resumé

Brno (Kat. Ivanovice, Bez. Brno-město), „V Černých“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

CHVALKOVICE (okr. Vyškov)

„Za zahradou“. Mladší doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Již dříve v literatuře známá lokalita u zámku Komorov (Droberjar 1997, 167) byla na podzim 2003 porušena při stavbě nové větve vodovodního přívadče Bohdalice – Nesovice. Sídliště se nachází na nevýrazném návrší omezeném ze tří stran tokem Chvalkovského potoka a jiné bezejmenné vodoteče, přibližně 700 m jihozápadně od intravilánu obce. V přibližně 6 m širokém pásu byla po skrývce ornice obnažena až 0,5 m mocná tmavá kulturní vrstva s početnými nálezy (mj. i z doby hradištní – viz kap. Středověk a novověk), do které bylo v trase vodovodu založeno celkem 14 menších sond. Na úrovni pod-

Obr. 2. Chvalkovice. Skrývka pro vodovod a sídlíště v poloze „Za zahradou“ od severu.

Chvalkovice. Abraum für die Wasseleitung und die Siedlung in der Flur „Za zahradou“ (von N).

loží se tak podařilo zachytit celkem 7 zahloubených objektů datovatelných na přelom starší a mladší doby římské (za posouzení děkuji D. Vachútové), včetně části jedné pravoúhlé zahloubené chaty. V keramickém souboru ze sídlíště jsou zastoupeny zlomky importované provinciální keramiky, včetně tery sigillaty, z dalších nálezů lze zmínit zlomek skleněné nádoby, železnou ostruhu nebo šitové kování.

David Parma, ÚAPP Brno

Literatura

Droberjar, E. 1997: Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren, Praha.

Resumé

Chvalkovice (Bez. Vyškov), „Za zahradou“. Jüngere römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)

„Hrubý díl“. Mladší doba římská. Sídlíště. Předstihový výzkum.

V rámci předstihového výzkumu (viz kap. Doba železná) byl zachycen a prozkoumán též jeden objekt z mladší doby římské. Jednalo se o jámu kotlovitého tvaru (hloubka 85 cm) s oválným ústím (průměr 180 cm), v jejímž zásypu byly promíseny zvířecí kosti, mazanice a zlomky tzv. jiříkovické keramiky.

Miroslav Vaškovič, SM Uherské Hradiště

Resumé

Modrá (Bez. Uherské Hradiště), „Hrubý díl“. Jüngere Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MODŘICE (okr. Brno-venkov)

Sádky, parc. č. 1536/2, 1536/14, 1536/15. Doba římská. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Při příležitosti výstavby díla Modřice – skladový areál 2003 (viz kap. Doba železná) byl prozkoumán též jeden žáro-vý hrob z doby římské. Zbytky kremace byly uloženy v nádobě vyhotovené na kruhu, společně s železnou ocílkou, křesadlem a nůžkami.

Sádky, parc. č. 1536/15 (1535). Doba římská. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy o dílo mezi objednatelem CTP PROJECT INVEST, spol. s r. o., a zhotovitelem Ústav archeologické památkové péče v Brně byl ve dnech 7.6.-11.7. 2003 proveden záchranný archeologický výzkum na akci „Servisní a prodejní středisko firmy MAN – Modřice“ k. ú. Modřice, okr. Brno-venkov (ZM ČSSR 1:10 000 list 24-34-15, koordináty Z:J s. č. 40:240, 50:242, 50:252, 40:252). Archeologický výzkum byl koncipován jako záchranný, prováděný v rámci výstavby nově projektované provozovny firmy MAN. Cílem záchranného archeologického výzkumu bylo zdokumentovat a ověřovat archeologické objekty v prostoru vlastního staveniště, které přímo navazuje na plochu skladového areálu, odkud jsou známy archeologické nálezy pohřebního a sídlíštního rázu a též jeden hrob z doby římské (viz. Modřice – skladový areál 2003). Výzkum probíhal v návaznosti na terénní práce realizované stavební firmou. Pozornost byla věnována celé stavební ploše. Některé hroby byly zachyceny dokonce v orničním horizontu, takže nelze vyloučit možnost, že již dříve byly ničeny hlubší orbou.

Všechny objekty byly prozkoumány, vypreparovány a geodeticky zaměřeny. Podrobné body byly zaměřeny polohově (polární metodou) a výškově (trigonometricky). Souřadnicový systém JTSK. K měření bylo použito totální stanice NIKON D-50 (zaměřila D. Vitulová).

V rámci nekropole z doby římské převládaly v naprosté většině hroby žárové (110), v jenom případě byl zjištěn objekt s kostrou (k. 1833). Žárové hroby obsahovaly obvykle nádobu s kremací, případně fragmenty dalších přepálených nádob. Vyskytly se ale také prosté jámové hroby s kremací v jamce. Dokladem pohřbů bojovníků jsou hroby s nálezy zbraní a ochranné zbroje (k. 874, 880, 1859). V jednom případě byl v hrobě nalezen svinutý železný meč se šitovou puškou (k. 880), v ostatních se jednalo většinou o hroty železných kopí (k. 874, 1859). V hrobě s pohřbem k. 1857 se nacházel pravděpodobně též kratší meč nebo tesák. Další bohatší hroby, převážně ženské, obsahovaly kostěnou jehlici s profilovanou hlavicí, hřeben, nůž, nůžky, klíče a bronzové či železné spony (trubkovitá, vendická spona a spona s plochým lučikem), zcela výjimečně se vyskytly spony a zápona ze stříbra a železa. V menším množství tvořila hrobový inventář záměrně deformovaná bronzová vědra östlanského typu, která byla doprovázena terinovitými mísami. Ojediněle se v hrobech objevily zlomky provinciální keramiky typu terra sigillata (k. 1837). V hrobě k. 836 nebyla nalezena nádoba, ale kovové součásti masivního opasku (přezka, zápona), které mají analogie v J. Polsku v náplni przeworské kultury. Modřické nálezy vůbec dokládají úzké kulturní styky se Slezskem (spony, náramky, keramika). Některé hroby obsahovaly kousky pryskyřice, roz-taveného skla a křesací soupravy s očky k zavěšení na opasek (ocílka, křesadlo).

Zcela výjimečné jsou 2 hroby situované při J okraji nekropole. Hrob k.1858 byl žárový s pohřbem v nádobě, umístěným uprostřed čtvercového žlábků o rozměru 140 x 145 cm. Z výbavy hrobu pochází mimo jiné též fragmenty bronzového cedníku s esovitou rukojetí.

Zvláštní postavení na modřické nekropoli zaujímá jediný kostrový hrob k. 1833, který byl zastižen v superpozici s halštatským rondelem k. 660. Kostra dospělého jedince byla uložena v mírně skrčené poloze na levém boku v oválné až mírně obdélné jámě. Milodary nebyly nalezeny žádné, pouze ze záspy pochází fragment bronzové přezky opasku a drobný bronzový plíšek. Teoreticky se mohlo jednat o hrob z doby římské, vyloupený již v minulosti.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé

Modřice (Bez. Brno-venkov). „Sádky“. Römische Kaiserzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Modřice (Bez. Brno-venkov), Feldflur „Sádky“. Römische Kaiserzeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)

„Mýlina“. Starší a mladší doba římská. Krátkodobý tábor, sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum prováděný v letech 2002-2003 na lokalitě Olomouc – Neředín, trať „Mýlina“, navázal na výzkumy z let 1998-2001 (lokalizaci nálezů viz kap. Doba železná).

Ze starší doby římské byl na 4 parcelách zkoumán hrobitý příkop krátkodobého polního tábora římské armády. Výzkum na východním konci zkoumané plochy vyloučil existenci brány a vstupu do tábora, linie příkopu nebyla přerušena. Ve svrchní vrstvě záspy příkopu (kontext 1339 v hloubce cca 0,30 m od

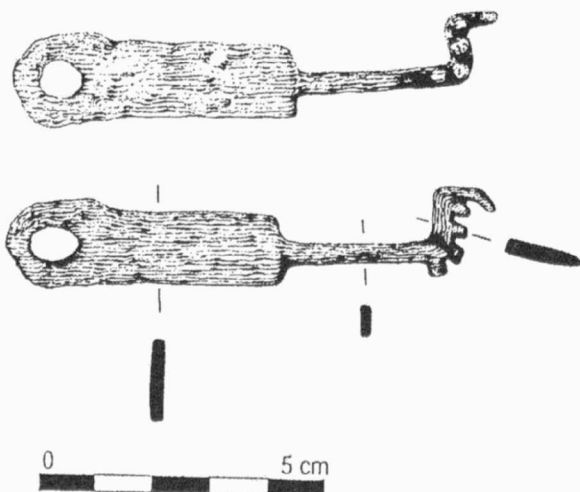

Obr. 4. Olomouc (k. ú. Neředín) „Mýlina“. Líc: GALLIENUS p F AUG. Olomouc (Kat. Neředín) „Mýlina“. Avers: GALLIENUS p F AUG.

úrovně skrytého terénu) bylo nalezeno mladořímské ohniště založené v prohlubni vytvořené ne zcela zaneseným příkopem. Tato superpozice datuje příkop jednoznačně před 4. stol. n. l. Inventář z výplně příkopu byl totožný s materiálem z výzkumu prováděného v roce 2001. Šlo převážně o v ruce robenou, kvalitně vypálenou keramiku, nalezeny byly i zlomky provinciální keramiky, železný klíč (obr. 3) a trojvrstevný kostěný hřeb s obloukovitým držadlem. Problematické bylo sledovat průběh příkopu na dalších dvou parcelách. Tam byl z velké části vyhlouben do naplavenin a kulturní vrstvy a v půdorysu nebylo možné zachytit jeho směr. Na sondách a řezech vedených kolmo na předpokládaný směr příkopu nešlo rozlišit ani jeho hranice nebo přerušení. Výplň příkopu se od kulturní vrstvy nelišila ani svou konzistencí. Možnost výzkumu příkopu zároveň omezovala nízká úroveň spodní vody. Paradoxní přitom bylo množství starořímských nálezů z kul-

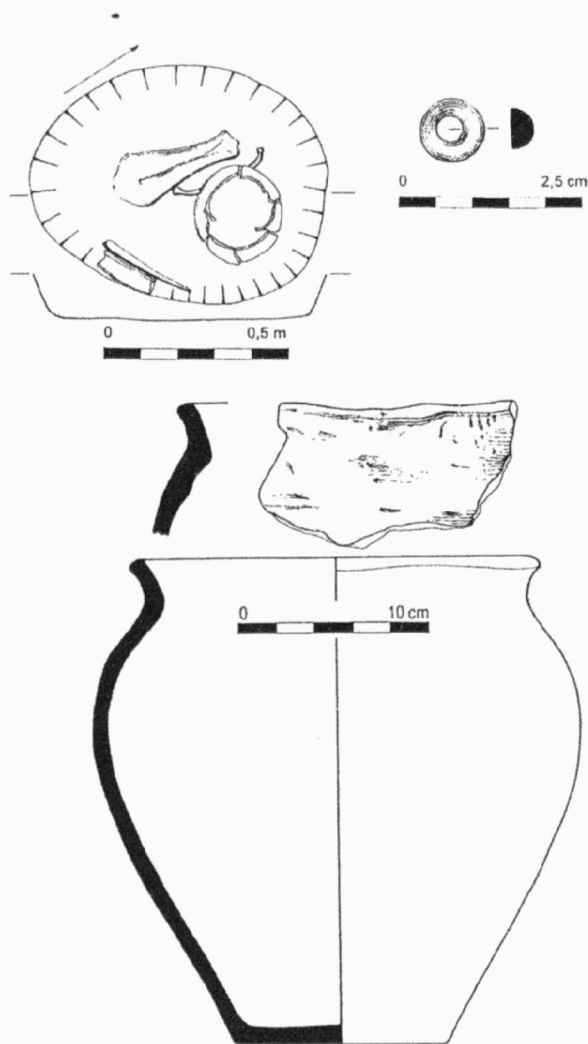
Obr. 3. Olomouc (k. ú. Neředín) „Mýlina“. Rub: GERMANICUS MAX V (s obrazovými symboly – tropeion a otroci). Olomouc (Kat. Neředín) „Mýlina“. Revers: GERMANICUS MAX V (mit Bildsymbolen – Tropeion und Sklawen).

Obr. 5. Olomouc (k. ú. Neředín) „Mýlina“. Železný klíč ze záspy příkopu. Olomouc (Kat. Neředín) „Mýlina“. Eisenschlüssel aus der Aufschüttung des Grabens.

Obr. 6. Olomouc (k. ú. Neředín) „Mýlina“. Zlomek římské cihly.
Olomouc (Kat. Neředín) „Mýlina“. Bruchstück eines römischen Ziegels.

Obr. 7. Olomouc (k. ú. Neředín) „Mýlina“. Náčrt a inventář žárového hrobu.
Olomouc (Kat. Neředín) „Mýlina“. Zeichnung und Inventar des Brandgrabes.

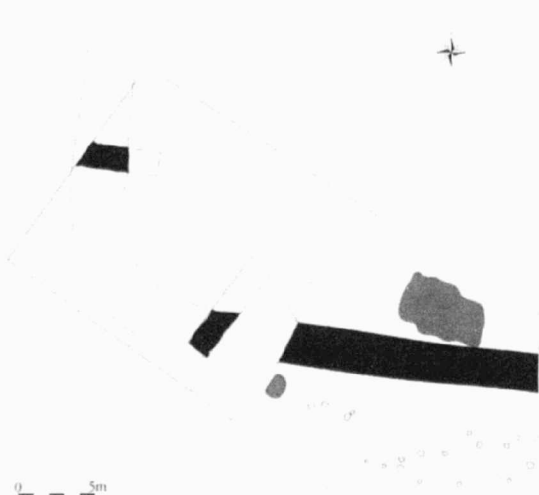
turní vrstvy, která byla zkoumána šachovnicovou čtvercovou sítí o rozměrech čtverce 3 x 3 metry. Jednalo se o nálezy provinciální keramiky, úlomků Terry sigillaty, bronzové a železné spony a kostěné hřebeny s obloukovitým držadlem.

Na čtvrté parcele ležící na západním konci zkoumané plochy se příkop objevil až po odstranění cca 0,30-0,50 m mocné kulturní vrstvy, která se pozvolně svažovala J směrem k zaniklé vodoteči. Na rozhraní této kulturní vrstvy a zásypu příkopu byla nalezena stříbrná mince ANTONINIANUS – datovaná do let 258-259 n. l. – z mincovny LUGDUNUM (dnešní Lyon, Francie – obr. 1-2). Je těžké určit, zda souvisí s příkopem nebo s kulturní vrstvou.

Na trase komunikace a inženýrských sítí vedených ve směru JV-SZ byla odkryta část druhého ramene příkopu o délce 8 m. Příkop se svým průřezem ani zásypem nelišil od ostatních prozkoumaných úseků.

Problematické bylo sledovat průběh příkopu na parcele položené pod hranou inundace. Tam byl z velké části zahlouben do naplavenin a kulturní vrstvy a nebylo možné rozlišit jeho zásyp od okolního prostředí. Otevřená tak zůstává problematika tvaru SZ nároží, které se mělo podle směru dvou ramen na tomto místě nacházet. Ramena příkopu spolu svírají téměř přesně pravý úhel a není vyloučeno, že v těchto místech přecházejí v zaoblené nároží (obr. 5).

Z doby římské pochází i rozsáhlý hliník vyplněný z velké části mazanícovou destrukcí, patrně z kleneb vypalovacích pecí. Sporná je interpretace objektu a jeho datování, neboť ani podle stupně abraze střepů, ani podle procentuálního zastoupení mladořímské a starořímské keramiky nelze tento objekt jednoznačně přiřadit k jednomu nebo druhému období. V zásypu hliníku byly nalezeny i zlomky cihel (obr. 6). Bohužel nebyl nalezen ani jeden kompletní kus, proto jediný údaj o rozměrech je tloušťka cihel. Pohybovala se mezi 3-4 cm. Cihly jsou vyrobeny z hrubšího písčitého, kvalitního materiálu, ostře pálené.

Obr. 8. Olomouc (k. ú. Neředín) „Mýlina“. Průběh příkopu krátkodobého polního tábora s předpokládaným nárožím.
Olomouc (Kat. Neředín) „Mýlina“. Verlauf des Grabens des kurzfristig Feldlagers mit der voraussetzter Ecke.

Horní hlazenou stranu diagonálně protínají dva 1 cm široké, mělké žlábký, dolní strana je hrubší, nehlazená. Na žádném zlomku není kolkování. Podle osobních konzultací a názoru předních evropských expertů na problematiku doby římské (Th. Fischer, G. Karpáti a zejména B. Lörincz) jde skutečně o římské cihly.

Z mladší doby římské byly prozkoumány 3 polozemnice, 6 zásobních jam, dvě desítky sídlištních objektů a žárový hrob (obr. 7.) Ten kromě keramické nádoby a spálených kostí obsahoval skleněný korálek a velkou zvířecí lopatku.

Výzkum na této lokalitě bude pokračovat i v roce 2004.

Jaroslav Peška, Filip Šrámek AC Olomouc

Resumé

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc), „Mýlina“. Ältere und jüngere Römische Kaiserzeit. Römische temporäre Lager, Siedlung, Grab. Rettungsgrabung.

SUDOMĚŘICE (okr. Hodonín)

„Horní chmelnice“, „Valcha“. Mladší a pozdní doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během listopadu a prosince 2003 proběhla první etapa výzkumu při stavbě silnice I/70 Sudoměřice – obchvat. V prostoru napojení na stávající silnici I/55, asi 0,7 km severozápadně od intravilánu obce, byla zjištěna rozsáhlá polykulturní lokalita. Právě osídlení zabíralo polohu na mírném písčitém návrší vystupujícím z fluvialních sedimentů Moravy. Na vyvýšenině byla zjištěna poměrně složitá stratigrafie, kdy do místy až 1,5 m mocného kulturní souvrství byly postupně v různých horizontech zahlubovány sídlištní objekty. Dosud známý materiál ze sběrů ukazoval na osídlení z doby laténské a římské, což se výzkumem potvrdilo. Dle předběžného vyhodnocení byly dále zachyceny nálezy z eneolitu, starší doby bronzové, časně laténské období, mladohradištního období a středověku (viz kap. Eneolit, Doba bronzová, Doba železná, Středověk a novověk). Množství kúlových jamek se patrně blíže datovat nepodaří, otevřenou otázkou také prozatím zůstává datování příkopu s plochým dnem, který je zahlouben do kulturních vrstev.

Obr. 9. Sudoměřice. Pohled na část zkoumané plochy od západu.

Sudoměřice. Anblick auf den Teil der untersuchten Fläche (von W).

Sídliště z doby římské náleží (vedle početných nálezů z vrstev s kulturně promíseným materiálem) půdorysy tří mělce zahloubených chat a pozůstatky dalších struktur z jeho povrchu. Mezi nálezy se objevují zlomky provinciální keramiky, fragment skleněné nádoby, část železné ostruhy, spona či římská mince. Pokračování výzkumu je plánováno na rok 2004.

David Parma, ÚAPP Brno

Resumé

Sudoměřice (Bez. Hodonín), „Horní chmelnice“, „Valcha“. Jüngere Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

SVATOBOŘICE (k. ú. Místřín, okr. Hodonín)

„Kostelíky“. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výkopových pracích pro potrubí k čistírně odpadních vod v Místříně byl narušen objekt, který na základě studia přístupných profilů lze interpretovat jako chatu z doby římské. Rychle pokračující zemní práce a mráz nedovolily získat další informace; datování lze opřít pouze o nečetné drobné střeby sesbírané ve vyházené hlíně. Na mapě ZM 1:10 000, 34-22-07 je místo nálezu vymezeno souřadnicemi 172 mm od Z s.č. a 70 mm od J s.č.

Martin Hložek, FF MU Brno

Ondřej Šedo, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Svatobořice (Kat. Místřín, Bez. Hodonín), „Kostelíky“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

TULEŠICE (okr. Znojmo)

„Na dlouhých záhonech“. Doba římská. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při povrchovém průzkumu na polykulturní lokalitě, zachycené již v roce 2000 M. Bálkem pomocí letecké prospekce (viz kap. Neolit), bylo nalezeno několik zlomků keramických nádob z doby římské.

Michal Přichystal, ÚAPP Brno

Resumé

Tulešice (Bez. Znojmo), „Na dlouhých záhonech“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

45 (2004)

2157/05